

Управлінська інформація: сутність, класифікація, вимоги

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто важливість інформації для менеджера, визначено значення понять інформація та управлінська інформація. Проаналізовано різновиди інформації за кваліфікаційними ознаками. Описано якісні характеристики інформації та визначено яка інформація є цінною.

Ключові слова: інформація, управлінська інформація, цінна інформація.

Abstract

Basic investigates the importance of information for the manager, defines the meaning of the concepts of information and management information. Variants of information on qualification features are analyzed. It describes the qualitative characteristics of the information and determines which information is valuable.

Key words: information, management information, valuable information.

На сьогоднішній день, чи не найголовнішим чинником ефективної системи управління діяльністю виробничо-господарського підприємства є інформаційна підтримка управлінських рішень. Безпосередньо наявність повноцінної та якісної інформації на підприємстві обумовлює раціональність вибору будь-якого управлінського рішення. Однак, незважаючи на бурхливість розвитку інформаційних технологій та активного використання програмного забезпечення в системах управління підприємством, існує низка проблем та критики відносно достовірності, якості та ефективності інформації [1].

Проблематиці інформаційного забезпечення при процесі прийняття управлінських рішень на підприємстві присвячені праці таких відомих науковців як: Є.В. Вербін, Ю.Г. Корнєв, П. Страсман. Теоретичні дослідження сутності інформації присвячені роботи Б.І. Мороза, В.В. Свиридова, Г.П. Шанкіна [2].

Метою дослідження є визначення видів інформації та основних якісних характеристик управлінської інформації, на основі яких може здійснюватися оцінка ефективності того або ж іншого виду інформації у загальній системі управління підприємством.

У науці не існує окремого, чіткого визначення поняття інформація. У загальному вигляді можна дати таке визначення поняттю інформації. Інформація – це відомості та факти про навколишній світ, які відображені у свідомості людини та зафіксовані певним способом та мають властивість відтворюватись [2].

Управлінська інформація – це певний набір фактів, які можуть бути корисними для менеджера під час розробки та реалізації управлінського рішення [1].

Існує безліч класифікацій управлінської інформації, основаних на її властивостях і характеристиках. Так, інформація класифікується за рядом ознак, зокрема [3]:

- 1) За функціональним змістом:
 - правова – сукупність відомостей та документів про право, його систему, юридичні факти, правовідносини, правопорядок тощо;
 - економічна – сукупність відомостей, які відображають відносини та процеси пов'язані з виробництвом, розподілом, обміном і споживанням матеріальних та нематеріальних благ;
 - соціальна – сукупність відомостей, даних та знань, які формуються в суспільстві та використовуються індивідами, соціальними групами для регулювання соціальної взаємодії;
 - технічна – сукупність відомостей про вітчизняні та закордонні досягнення науки, техніки;
 - тощо.
- 2) За формою подання:
 - візуальна;
 - аудіоінформація;
 - паперова.
- 3) За призначенням:
 - одноцільова - вирішення однієї конкретної проблеми;
 - багатоцільова – для вирішення декількох проблем.
- 4) За ступенем готовності для використання:
 - первинна - інформація, яка збирається вперше для вирішення певної чітко визначеної проблеми;

- проміжна – інформація, яка зазнала певної обробки (зведення, групування та ін.);
- кінцева інформація, яка безпосередньо використовується для прийняття управлінських рішень.

5) За ступенем важливості:

- важлива;
- бажана;
- фонова.

6) За повнотою:

- часткова;
- комплексна.

7) За характером використання:

- універсальна – інформація, яка може використовуватись для вирішення декількох проблем;
- індивідуалізована – інформація, яка може використовуватись для вирішення лише однієї

проблеми.

8) За ступенем надійності:

- достовірна – інформація, яка безсумнівно містить вірні відомості;
- вірогідна – інформація, яка ймовірно містить помилкові відомості.

9) За джерелом походження

- зовнішня – інформація, яка була створена поза межами організації;
- внутрішня – інформація, яка була створена в середині організації .

10) За терміном використання:

- постійна;
- змінна;
- оперативна;
- прогнозна.

Інформацію, з одного боку, можна розглядати як предмет праці менеджера, тобто те, на що спрямовані його трудові зусилля (збір інформації, її узагальнення та аналіз). З іншого ж боку, інформація – це результат праці менеджера, який представлений у вигляді інформації (звіт, наказ, розпорядження та ін.).

До основних якісних характеристик, які притаманні будь-якій управлінській інформації, можна віднести [4]:

- достовірність - властивість інформації відображати реально існуючі об'єкти із необхідною точністю;
- об'єктивність – інформація є засобом пояснення закономірності реального світу та його перетворень;
- повноту - визначення достатності даних для прийняття управлінських рішень;
- своєчасність – відповідність інформації поточному моменту часу;
- суттєвість – міра користі інформації для прийняття управлінського рішення.

Однак, навіть якщо інформація містить у собі всі перераховані якісні характеристики у достатній мірі, це не завжди свідчить про ефективність використання управлінської інформації на підприємстві.

У теорії інформації зазначається, що основною якісною характеристикою інформації, яка пов'язана із ефективністю її використання, вважається цінність інформації.

Цінність інформації – це основа оцінки ефективності використання управлінської інформації у процесі прийняття управлінських рішень на підприємстві [4]. Однак, дійсно цінна інформація має містити ряд другорядних якісних характеристик, які наведені вище. Отже, можна стверджувати, що цінність управлінської інформації це узагальнений показник її якості, який характеризує наявність у достатній мірі інших характеристик. Виділивши такі характеристики інформації, можна здійснювати оперативний контроль усіх видів інформації для потенційних користувачів, щоб користувач був абсолютно впевнений у якості інформації, на основі якої він буде приймати управлінські рішення.

Цінність управлінської інформації на підприємстві можна визначити, виходячи з мети її використання, тобто одна й та ж інформація може мати різну цінність для різних управлінських цілей. Для оцінки цінності інформації менеджеру необхідно проаналізувати всю управлінську інформацію на підприємстві за цілями використання, і лише тоді робити висновок про те, яку цінність має та або інша інформація.

Отже, управлінська інформація відіграє важливу роль в професійній діяльності менеджера. Ефективність інформаційного забезпечення на підприємстві необхідно оцінювати за якісними характеристиками управлінської інформації: достовірність, об'єктивність, повнота, своєчасність та суттєвість. Головною із якісних характеристик є цінність інформації, яка містить усі інші характеристики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вербін Є., Пінчук Ю., Белов А. Інформаційне забезпечення для обґрунтування раціональних управлінських рішень // Економіка та держава. – 2006. – № 2. – С. 61-62.
2. Корнев Ю.Г. Теоретичні аспекти інформаційного забезпечення підприємницької діяльності // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 5(83). – С. 30-36.
3. Корнев Ю.Г. Проблеми формування загально-національної системи інформаційного забезпечення розвитку підприємництва // Економіка: проблеми теорії та практики. — Дніпропетровськ, 2010. — Вип. 187. — Т. IV.—С.857—865.
4. Верба В.А. Інформаційне забезпечення управління розвитком компанії / В.А. Верба // Формування ринкової економіки: зб. наук. праць. Випуск 22. – К.: КНЕУ, 2009. – С. 145-154.

Мацкевичус Світлана Стасівна – ст. викладач кафедри економіки підприємства та виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Скорська Лілія Володимирівна – студентка групи МПОУ-18мі, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Matskevichus Svitlana S. – senior lecturer of the Department of Economics of enterprise and production management, Vinnytsia national technical University, Vinnytsia

SikorskaLiliia V.-student, faculty of management Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa.

Supervisor: